

4 Los de delingen op.

Denk aan de deeltafels. Herleid eerst naar een oefening zonder kommagetallen.

$$2,4 : 0,8 = \mathbf{24 : 8 = 3}$$

$$4,9 : 0,7 = \mathbf{49 : 7 = 7}$$

$$1,8 : 0,6 = \mathbf{18 : 6 = 3}$$

$$12 : 0,6 = \mathbf{120 : 6 = 20}$$

$$3,6 : 0,4 = \mathbf{36 : 4 = 9}$$

$$0,18 : 0,09 = \mathbf{18 : 9 = 2}$$

$$0,42 : 0,06 = \mathbf{42 : 6 = 7}$$

$$4,2 : 0,6 = \mathbf{42 : 6 = 7}$$

$$0,14 : 0,2 = \mathbf{1,4 : 2 = 0,7}$$

$$1,2 : 0,4 = \mathbf{12 : 4 = 3}$$

$$2,8 : 0,7 = \mathbf{28 : 7 = 4}$$

$$0,72 : 0,08 = \mathbf{72 : 8 = 9}$$

$$3,2 : 0,4 = \mathbf{32 : 4 = 8}$$

$$6,3 : 0,09 = \mathbf{630 : 9 = 70}$$

$$1,5 : 0,3 = \mathbf{15 : 3 = 5}$$

$$2,4 : 0,2 = \mathbf{24 : 2 = 12}$$

5 En nu alles door elkaar. Noteer tussenstappen als je dat nodig vindt.

$$2,7 : 0,9 = \mathbf{27 : 9 = 3}$$

$$15,45 : 0,01 = \mathbf{1.545}$$

$$206 : 0,5 = \mathbf{412}$$

$$480 : 0,1 = \mathbf{4.800}$$

$$35,5 : 0,5 = \mathbf{71}$$

$$2,4 : 1,2 = \mathbf{24 : 12 = 2}$$

$$0,54 : 0,09 = \mathbf{54 : 9 = 6}$$

$$40,08 : 0,02 = \mathbf{4.008 : 2 = 2.004}$$

$$8,1 : 0,9 = \mathbf{81 : 9 = 9}$$

$$1,8 : 0,06 = \mathbf{180 : 6 = 30}$$

$$36 : 0,6 = \mathbf{360 : 6 = 60}$$

$$70 : 0,01 = \mathbf{7.000}$$

$$24,4 : 0,5 = \mathbf{48,8}$$

$$120 : 1,2 = \mathbf{1.200 : 12 = 100}$$

$$12,1 : 1,1 = \mathbf{121 : 11 = 11}$$

$$2,5 : 0,05 = \mathbf{250 : 5 = 50}$$

6 Rekenproblemen

Gebruik het stappenplan op de binnenflap
vooraan bij het oplossen.

Tante Kaat tankt haar auto vol voor 36,90 euro.
Op de pomp ziet ze dat de diesel
op dat moment € 0,90 per liter kost.
Hoeveel liter heeft tante Kaat getankt?

Bewerking:

$$\mathbf{36,90 : 0,9 = 369 : 9 = 41}$$

Antwoordzin:

Tante Kaat heeft 41 liter getankt.

Pieter-Jan spaart muntjes van € 0,50.
Op een dag telt hij zijn geld.
Hij heeft al 24,50 euro bij elkaar gespaard.
Hoeveel muntjes zitten er in zijn spaarpot?

Bewerking:

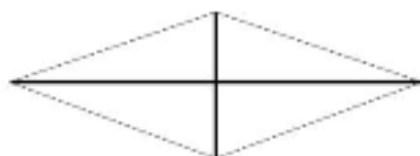
$$\mathbf{24,5 : 0,5 = 24,5 \times 2 = 49}$$

Antwoordzin:

Er zitten 49 muntjes in zijn spaarpot.

1 Teken de diagonalen in deze ruit. Vul dan de zinnen aan.

Een ruit is eenvierhoek..... met4 gelijke..... zijden.
De zijden zijn2 aan 2..... evenwijdig.
De twee diagonalen snijden elkaarmidden.....
.....door..... en staanloodrecht..... op elkaar. Ze zijn niet even lang.

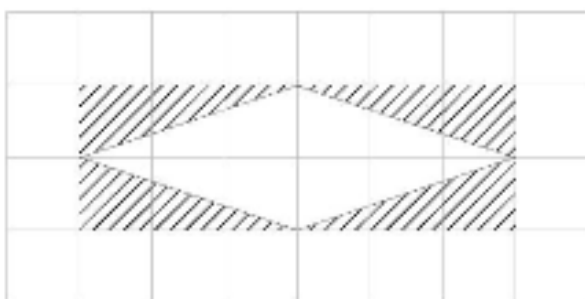
2 Kleur het juiste vakje.

Een ruit is ...	ja	neen
een vlakke figuur.		
een regelmatige veelhoek.		
een vierhoek.		
een parallellogram.		
een rechthoek.		
een vierkant.		

3 Bereken de omtrek van de ruit in oefening 1.

Formule: $4 \times z$
Berekening: $4 \times 3 \text{ cm} = 12 \text{ cm}$

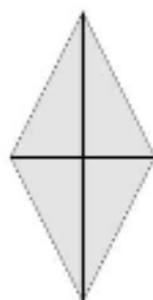
4 De oppervlakte van een ruit

Teken rond deze ruit een rechthoek die de hoekpunten van de ruit raakt. Kleur de delen van de rechthoek die niet tot de ruit horen.

De oppervlakte van de ruit isde helft..... van de oppervlakte van de rechthoek die je eromd getekend hebt.

5 Bereken de omtrek en de oppervlakte van deze ruit.

Omtrek Formule: $4 \times z$

Berekening: $4 \times 2,2 \text{ cm} = 8,8 \text{ cm}$

Oppervlakte Formule: $\left(\frac{b \times h}{2}\right) \times 1 \text{ cm}^2$

Berekening: $\left(\frac{4 \times 2}{2}\right) \times 1 \text{ cm}^2 = 4 \text{ cm}^2$

6 Bereken de oppervlakte van het voorrangsbord.

Oppervlakte van het hele verkeersbord:

Bewerking: $2 \times 2 \times 1 \text{ cm}^2 = 4 \text{ cm}^2$

Oppervlakte van het gekleurde gedeelte:

Bewerking: $1 \times 1 \times 1 \text{ cm}^2 = 1 \text{ cm}^2$

1 Noteer de gewichten van de producten die je weegt in de tabel.

product	brutogewicht B	tarragewicht T	nettogewicht N
een pak suikerklontjes			
	meerdere oplossingen mogelijk		

2 Vul aan.

Stapelbak type 81 Afmetingen 475 x 340 x H 220 mm Inhoud 25 l Tarragewicht 1,6 kg Materiaal kunststof Zijwanden gesloten Bodem vlak Handgrepen gesloten Standaardkleur groen	Stapelbak type 84 Afmetingen 765 x 445 x H 200 mm Inhoud 55 l Tarragewicht 2,6 kg Materiaal kunststof Zijwanden gesloten Bodem vlak Handgrepen gesloten Standaardkleur groen

Welke stapelbak heeft de grootste inhoud? **Type 84**.....

Meesje gaat naar de groenteboer en laat een bak van type 81 vullen met 6 kg aardappelen.

Welk gewicht moet ze dan dragen? **6 kg + 1,6 kg = 7,6 kg**.....

Hoe noem je dat gewicht? Schrap wat niet past: brutogewicht - ~~nettogewicht~~ - ~~tarragewicht~~.

Vul aan: bruto = netto + tarra

3 Op de veiling

a Meneer Kindermans brengt met een vrachtwagen 20 laadbakken naar Veiling Haspengouw. Elke bak is gevuld met 380 kg jonagoldappelen.

Welk totaalgewicht kun je met deze gegevens berekenen?
Schrap wat niet past: ~~brutogewicht~~ - nettogewicht - ~~tarragewicht~~.

Hoeveel bedraagt dat? **20 x 380 kg = 7.600 kg**.....

b De lading van de vrachtwagen weegt in totaal 9.400 kg.

Hoeveel bedraagt dan het gewicht van de laadbakken? **9.400 kg - 7.600 kg = 1.800 kg**.....
Welk gewicht is dat?

Schrap wat niet past: ~~brutogewicht~~ - ~~nettogewicht~~ - tarragewicht.

Vul aan: tarra = bruto - netto

Vul aan: netto = bruto - tarra

c Hoeveel weegt één laadbak? $1.800 \text{ kg} : 20 = 90 \text{ kg}$

d De vrachtwagen van meneer Kindermans heeft een laadvermogen van 12 ton.
Hoeveel laadbakken met appels kan hij daar dan maximaal mee vervoeren?

$12.000 \text{ kg} : (380 + 90) = \text{max. } 25 \text{ laadbakken}$

4 Los op.

Meneer en mevrouw Lindekens en hun kinderen gaan aan zee mosselen eten.

Op de kaart staan twee verschillende porties:

mosselen natuur	1,3 kg	€ 22
mosselen natuur	900 g	€ 18,50

Michiel is verlekkerd op mosselen en zegt: "Ik neem de grote portie!"

Zijn zus kijkt hem met grote ogen aan en vraagt: "Ga jij 1,3 kg mosselen opeten?"

Wat zou Michiel daarop kunnen antwoorden? **meerdere oplossingen mogelijk**.....

Het mosselvlees dat je opeet weegt veel minder dan de hele mossel......

Welk gewicht vermeldt de kaart? Schrap wat niet past: brutogewicht - ~~nettogewicht~~ - ~~tarragewicht~~.

Van een grote portie blijft 900 g mosselschelpen over. Welk gewicht is dat?

Schrap wat niet past: ~~brutogewicht~~ - ~~nettogewicht~~ - tarragewicht.

Hoeveel gewicht aan mosselvlees heeft Michiel dan gegeten? $1.300 \text{ g} - 900 \text{ g} = 400 \text{ g}$

Welk gewicht is dat? Schrap wat niet past: ~~brutogewicht~~ - nettogewicht - ~~tarragewicht~~.

5 Vul in. Je mag je zakrekenmachine gebruiken.

brutogewicht	tarragewicht	nettogewicht
4,2 kg	0,7 kg	3,5 kg
800 g	75 g	725 g
4 ton	950 kg	3 050 kg
8 ton	2 000 kg	75 % van het brutogewicht
298 g	48 g	250 g

6 Reken uit.

Een doos met 10 koffiefilters weegt 150 g.

Elke filter bevat 3 g koffie.

Noteer het brutogewicht.

Zoek uit hoeveel koffie er in zo'n doos zit en bereken het tarragewicht.

Bruto: **150 g**.....

Netto: $10 \times 3 \text{ g} = 30 \text{ g}$

Tarra: $150 \text{ g} - 30 \text{ g} = 120 \text{ g}$

7 Los op.

Aan een vrachtwagen hangt een bordje met:

tarra 8 150 kg, laadvermogen 8 ton.

Die wagen is maar voor 50 % geladen.

Bereken het netto- en brutogewicht in kg.

Netto: **8 ton : 2 = 4 ton**.....

Bruto: $8.150 \text{ kg} + 4.000 \text{ kg} = 12.150 \text{ kg}$

1 Zoek de delers van deze natuurlijke getallen.

42 → 1, 2, 3, 6, 7, 14, 21, 42.....
 45 → 1, 3, 5, 9, 15, 45.....
 12 → 1, 2, 3, 4, 6, 12.....

16	
1	16
2	8
4	4

81	
1	81
3	27
9	9

17	
1	17

2 Onderstreep de gemeenschappelijke delers van deze natuurlijke getallen. Omcirkel daarna de grootste gemeenschappelijke deler.

48	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>6</u>	8	<u>12</u>	16	24	48
36	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>6</u>	9	<u>12</u>	18	36	

21	<u>1</u>	<u>3</u>	7	21				
15	<u>1</u>	<u>3</u>	5	15				
30	<u>1</u>	2	<u>3</u>	5	6	10	15	30

3 Zoek zelf de delers van deze natuurlijke getallen. Onderstreep de gemeenschappelijke delers en omcirkel dan de grootste gemeenschappelijke deler.

33	
1	33
3	<u>11</u>

55	
1	55
5	<u>11</u>

De ggd van 33 en 55 is ...**11**...

12 → 1, 2, 3, 4, 6, 12.....
 30 → 1, 2, 3, 5, 6, 10, 15, 30.....
 36 → 1, 2, 3, 4, 6, 9, 12, 18, 36.....

De ggd van 12, 30 en 36 is ...**6**...

50 → 1, 2, 5, 10, 25, 50.....
 20 → 1, 2, 4, 5, 10, 20.....

De ggd van 50 en 20 is ...**10**...

24	
1	24
2	12
3	<u>8</u>
4	6

32	
1	32
2	16
4	<u>8</u>

De ggd van 24 en 32 is ...**8**...

4 Rekenproblemen

In onze vijfde klassen zitten 12 meisjes en 18 jongens. De gymjuf wil die in zo groot mogelijke, gelijke groepen van enkel meisjes of jongens opdelen.

Uit hoeveel leerlingen zal elke groep bestaan?

Bewerking:

12 → 1, 2, 3, 4, 6, 12.....
 18 → 1, 2, 3, 6, 9, 18.....

Antwoordzin:

Elke groep zal uit **6** leerlingen bestaan.....

Op ons familiefeest waren 16 tantes, 12 ooms en 20 neven en nichtjes. Voor een spel moesten die in zo groot mogelijke, gelijke ploegen worden verdeeld. Hoeveel leden telde elke ploeg?

Bewerking: 16 → 1, 2, 4, 8, 16.....

12 → 1, 2, 3, 4, 6, 12.....
 20 → 1, 2, 4, 5, 10, 20.....

Antwoordzin:

Elke ploeg telde **4** leden.....

Zinsdelen in geuren en kleuren

- Ik kan in een zin de werkwoorden aanduiden die zeggen wat het onderwerp doet of wat ermee gebeurt.
- Ik kan in een zin het werkwoord en andere woorden aanduiden die zeggen hoe of wat het onderwerp is of wordt.
- Ik kan aan de hand van vragen de overige zinsdelen zoeken in een zin.

1 a Markeer in elke zin:

 het onderwerp.

b Omcirkel de letter A of B.

- A: het werkwoord of de werkwoorden zeggen wat het onderwerp **doet** of wat ermee **gebeurt**.
- B: het werkwoord + andere woord(en) zeggen hoe of wat het onderwerp **is** of **wordt**.

- Gelukkig kun **je** altijd een oude krant gebruiken. (A) of B
- In India doen **ze** het nog steeds met de hand en een fles water. (A) of B
- Wc-papier** is al een oude uitvinding. A of (B)
- Rond de zeventiende eeuw kwamen steeds meer **kranten** op de markt. (A) of B
- Krantenpapier** kan veel vocht opnemen. (A) of B
- De krantentruc** is vandaag nog in veel landen gebruikelijk. A of (B)
- Wij** gebruiken lekker zacht en ruikend wc-papier. (A) of B
- In Franse hotels vind **je** vaak losse velletjes papier. (A) of B
- De gebroeders Scott** maakten in 1867 in Amerika het eerste rolletje toilet papier. (A) of B
- Ook nu gebruiken **miljoenen mensen** in de hele wereld toilet papier. (A) of B
- In noodgevallen kun **je** een spons, je onderbroek of je handen gebruiken. (A) of B

c Controleer je antwoorden met je buur.

2 Lees de taalweters.

i

Welk zinsdeel zegt wat het onderwerp doet of wat ermee gebeurt?

b

Welke werkwoorden herken je in de zin?

Zeggen ze wat het onderwerp doet of wat ermee gebeurt?

In een zin kan één werkwoord staan (de persoonsvorm).

Bv. De meester **geeft** ons vandaag geen huiswerk.

Soms staan in een zin ook twee of meer werkwoorden.

Bv. De meester **heeft** ons vandaag geen huiswerk **gegeven**.

Duid dit werkwoord of deze werkwoorden altijd aan met een groene markering.

Onderstreep de persoonsvorm.

i

Welk zinsdeel zegt wat of hoe iemand is of wordt?

b

Welk werkwoord (*zijn* of *worden*) + welk ander woord zeggen wat of hoe het onderwerp is of wordt?

Bv. Ik **ben** **siek**.

Ik **word** morgen **sampioen**.

Duid dit werkwoord + het andere woord (of woorden) altijd aan met een roze markering.

Onderstreep de persoonsvorm.

i

Wat is een zinsdeel?

b

Een **zinsdeel** is een deel van een zin. Een zinsdeel bestaat uit één woord of uit een woordgroep. Je kunt in een zin niet enkel zeggen wat of wie iemand is of wat iemand doet. Een zin kan ook extra informatie bevatten. Ook die informatie staat in een zinsdeel.

Een zinsdeel in de rest van de zin geeft een antwoord op vragen zoals:

- > (aan/voor) Wie?
- > Hoe?
- > Wanneer?
- > Waar?
- > Waarom?
- > ...

Bv. Ik heb gisteren bij onze buren goed voor de baby gezorgd, omdat ...

↓ ↓ ↓ ↓ ↓
Wanneer? Waar? Hoe? Voor wie? Waarom?

Vertel eens:
Waar was het?
Hoe? Met wie?
Wanneer?

3

a Markeer in elke zin:

 het onderwerp.

b Vul de schema's in.

- Schrijf het werkwoord of de werkwoorden die zeggen wat het onderwerp **doet** of wat ermee **gebeurt**. Onderstreep de persoonsvorm en markeer de werkwoorden **groen**.
- Schrijf het werkwoord en de andere woorden die zeggen hoe of wat het onderwerp **is** of **wordt**. Onderstreep de persoonsvorm en markeer het werkwoord en de andere woorden **roze**.

c Schrijf de overblijvende zinsdelen bij 'andere zinsdelen' in het schema.

d Stel de vragen en vul de andere zinsdelen in bij de juiste vragen.

1 Gelukkig **kun je** altijd een oude krant **gebruiken**.

Werkwoord(en) + bij zijn of worden: ander(e) woord(en)	Andere zinsdelen
<u>kun gebruiken</u>	<u>gelukkig, altijd, een oude krant</u>
	Wat? <u>een oude krant</u>
	Waar? _____
	Wanneer? <u>altijd</u>
	Waarmee? _____
	Aan of voor wie? _____
	Hoe? <u>gelukkig</u>

2 De gebroeders Scott **maakten** in 1867 in Amerika het eerste rolletje toiletpapier.

Werkwoord(en) + bij zijn of worden: ander(e) woord(en)	Andere zinsdelen
<u>maakten</u>	<u>in 1867, in Amerika, het eerste rolletje toiletpapier</u>
	Wat? <u>het eerste rolletje toiletpapier</u>
	Waar? <u>in Amerika</u>
	Wanneer? <u>in 1867</u>
	Waarmee? _____
	Aan of voor wie? _____
	Hoe? _____

3 In Franse hotels vind je vaak losse velletjes papier.

Werkwoord(en) + bij zijn of worden: ander(e) woord(en)	Andere zinsdelen
<u>vind</u>	<u>In Franse hotels, vaak, losse</u> <u>velletjes papier</u>
	Wat? <u>losse velletjes papier</u>
	Waar? <u>In Franse hotels</u>
	Wanneer? <u>vaak</u>
	Waarmee? _____
	Aan of voor wie? _____
	Hoe? _____

4 In noodgevallen kun je een spons, je onderbroek of je handen gebruiken.

Werkwoord(en) + bij zijn of worden: ander(e) woord(en)	Andere zinsdelen
<u>kun gebruiken</u>	<u>in noodgevallen, een spons,</u> <u>je onderbroek of je handen</u>
	Wat? <u>een spons, je onderbroek of</u> <u>je handen</u>
	Waar? _____
	Wanneer? <u>in noodgevallen</u>
	Waarmee? _____
	Aan of voor wie? _____
	Hoe? _____

5 De krantentric **is** vandaag in veel landen **gebruikelijk**.

Werkwoord(en) + bij zijn of worden: ander(e) woord(en)	Andere zinsdelen
<u>is gebruikelijk</u>	<u>vandaag, in veel landen</u>
	Wat? _____
	Waar? <u>in veel landen</u>
	Wanneer? <u>vandaag</u>
	Waarmee? _____
	Aan of voor wie? _____
	Hoe? _____

6 In India **doen** ze het nog steeds met de hand en een fles water.

Werkwoord(en) + bij zijn of worden: ander(e) woord(en)	Andere zinsdelen
<u>doen</u>	<u>in India, het, nog steeds, met de hand en een fles water</u>
	Wat? <u>het</u>
	Waar? <u>in India</u>
	Wanneer? <u>nog steeds</u>
	Waarmee? <u>met de hand en een fles water</u>
	Aan of voor wie? _____
	Hoe? _____

- 1 Verdeel de zestig woorden in vier kolommen: zelfstandige naamwoorden – bijvoeglijke naamwoorden – werkwoorden – lidwoorden.

Zelfstandige naamwoorden	Bijvoeglijke naamwoorden	Werkwoorden	Lidwoorden
<i>goed</i>	<i>goed</i>	<i>(wij) vermeden</i>	<i>de</i>
<i>Brussel</i>	<i>zinvoller</i>	<i>(jullie) aten</i>	<i>het</i>
<i>Aziz</i>	<i>geheimzinnig</i>	<i>(zij) ontdekken</i>	<i>een</i>
<i>sprookje</i>	<i>liefst</i>	<i>(we) vonden</i>	
<i>bloempje</i>	<i>oerstom</i>	<i>beginnen</i>	
<i>autootje</i>	<i>giftig</i>	<i>(jij) belooft</i>	
<i>vereniging</i>	<i>best</i>	<i>vermeden</i>	
<i>lief</i>	<i>lief</i>	<i>(ik) antwoord</i>	
<i>Doornroosje</i>	<i>avontuurlijk</i>	<i>weet (jij)</i>	
<i>filmzaal</i>	<i>beter</i>	<i>vertrokken</i>	
<i>werktafel</i>	<i>liever</i>	<i>(de meisjes) vochten</i>	
<i>voedsel</i>	<i>zinnol</i>	<i>(het paard) springt</i>	
<i>receptie</i>	<i>zinnolste</i>	<i>lachen</i>	
<i>liefde</i>	<i>geweldig</i>	<i>(de mensen) vertelden</i>	
<i>ongeluk</i>	<i>belachelijk</i>	<i>(hij) verlangt</i>	
<i>Weidestraat</i>	<i>bewerkt</i>	<i>bewerkt</i>	
<i>kettinkje</i>		<i>bestaan</i>	
<i>Toyota</i>			
<i>Kerstmis</i>			
<i>autosalon</i>			
<i>kantoor</i>			
<i>hijskraan</i>			
<i>wandeling</i>			
<i>première</i>			
<i>wanorde</i>			
<i>bestaan</i>			
<i>bekering</i>			
<i>bank</i>			

2 Verdeel de zelfstandige naamwoorden in eigennamen, verkleinwoorden en andere.

Eigennamen	Andere	Verkleinwoorden
<i>Brussel</i>	<i>sprookje</i>	<i>bloempje</i>
<i>Aziz</i>	<i>vereniging</i>	<i>autootje</i>
<i>Doornroosje</i>	<i>filmzaal</i>	<i>kettinkje</i>
<i>Weidestraat</i>	<i>werktafel</i>	
<i>Toyota</i>	<i>voedsel</i>	
<i>Kerstmis</i>	<i>receptie</i>	
	<i>liefde</i>	
	<i>bestaan</i>	
	<i>ongeluk</i>	
	<i>autosalon</i>	
	<i>kantoor</i>	
	<i>hijskraan</i>	
	<i>wandeling</i>	
	<i>première</i>	
	<i>wanorde</i>	
	<i>goed</i>	
	<i>lief</i>	
	<i>bekering</i>	
	<i>bank</i>	

- 3 Werk verder met de zelfstandige naamwoorden 'andere'. Verdeel ze in samenstellingen – afleidingen – geen samenstelling en geen afleiding (grondwoorden dus).

Samenstellingen	Afleidingen	Grondwoorden
<i>filmzaal</i>	<i>vereniging</i>	<i>sprookje</i>
<i>werktafel</i>	<i>bestaan</i>	<i>receptie</i>
<i>autosalon</i>	<i>ongeluk</i>	<i>liefde</i>
<i>hijskraan</i>	<i>wandeling</i>	<i>kantoor</i>
	<i>wanorde</i>	<i>première</i>
	<i>bekering</i>	<i>lief</i>
	<i>voedsel</i>	<i>goed</i>
		<i>bank</i>

- 4 Werk verder met de afleidingen: afleidingen met een voorvoegsel, achtervoegsel, voor- en achtervoegsel.

Voorvoegsel	Achtervoegsel	Voor- en achtervoegsel
<i>wanorde</i>	<i>wandeling</i>	<i>vereniging</i>
<i>ongeluk</i>		

- 5 Zoeken de bijvoeglijke naamwoorden die drie trappen hebben (bv. zwaar – zwaarder – zwaarst).

Bijvoeglijke naamwoorden		
Trap 1	Trap 2	Trap 3
<i>goed</i>	<i>beter</i>	<i>best</i>
<i>zinnvol</i>	<i>zinnvoller</i>	<i>zinnvolste</i>
<i>lief</i>	<i>liever</i>	<i>liefst</i>
<i>bewerkt</i>		

- 6 Rangschik de werkwoorden in persoonsvormen – infinitieven – andere vormen.

Werkwoorden		
Infinitief	Persoonsvorm	Andere
<i>beginnen</i>	<i>wij) vermeden</i>	<i>vermeden</i>
<i>lachen</i>	<i>(jullie) aten</i>	<i>vertrokken</i>
<i>bestaan</i>	<i>(zij) ontdekken</i>	<i>bestaan</i>
	<i>(we) vonden</i>	<i>bewerkt</i>
	<i>(jij) belooft</i>	
	<i>(ik) antwoord</i>	
	<i>weet (jij)</i>	
	<i>(de meisjes) vochten</i>	
	<i>(het paard) springt</i>	
	<i>(de mensen) vertelden</i>	
	<i>(hij) verlangt</i>	

- 7 Werk verder met de persoonsvormen: rangschik ze in tegenwoordige en verleden tijd.

Persoonsvormen	
Tegenwoordige tijd	Verleden tijd
<i>(zij) ontdekken</i>	<i>(wij) vermeden</i>
<i>(jij) belooft</i>	<i>(jullie) aten</i>
<i>(ik) antwoord</i>	<i>(we) vonden</i>
<i>weet (jij)</i>	<i>(de meisjes) vochten</i>
<i>(het paard) springt</i>	<i>(de mensen) vertelden</i>
<i>(hij) verlangt</i>	

- 8 Werk verder met de persoonsvormen in de tegenwoordige tijd: rangschik ze in eerste, tweede en derde persoon.

Tegenwoordige tijd		
1e persoon	2e persoon	3e persoon
<i>(ik) antwoord</i>	<i>(jij) belooft</i>	<i>(zij) ontdekken</i>
	<i>weet (jij)</i>	<i>(het paard) springt</i>
		<i>(hij) verlangt</i>

- 9 Werk verder met de persoonsvormen in de verleden tijd: rangschik ze in werkwoorden die wel of niet van klank veranderen.

Verleden tijd	
Veranderen van klank	Veranderen niet van klank
<i>(wij) vermeden</i>	<i>(de mensen) vertelden</i>
<i>(jullie) aten</i>	
<i>(we) vonden</i>	
<i>(de meisjes) vochten</i>	

Woorden net als ei, rij, bijzonder en middellijn

De man op het bankje in **Parijs** was een **bijzondere verschijning**. Toen ik naast hem ging zitten, begon hij **onmiddellijk** te praten. "Misschien vind je me **eigenwijs**", begon hij **bescheiden**. "Maar vroeger maakten ze tenminste films waar je om kon lachen. Het was **verrukkelijk** om te zien hoe ze elkaar achtervolgden of met taarten bekogelden. Vroeger hadden de mensen nog gevoel voor humor als **eigenschap**." Hij stond op, struikelde en riep iets waar weinig nette woorden in voorkwamen. Blijkbaar kon hij er de humor niet van inzien, maar gevoeld heeft hij het wel.

1 Kijk goed. Bedek het woord en schrijf het in de zin.

woorden net als ei en rij

spellingweter 11

- de **eigenschap** ▶ Een eigenschap van hout is dat het blijft drijven.
- de **seizoenen** ▶ Ik hou van alle seizoenen, maar vooral van de lente.
- bescheiden** ▶ Deze jongen is helemaal niet bescheiden.
- bijhouden** ▶ De scheidsrechter moet de score bijhouden.
- tijdelijk** ▶ De straat is tijdelijk onderbroken.
- Parijs** ▶ Parijs is de hoofdstad van Frankrijk.
- de **verschijning** ▶ Bij de verschijning van de popster klonk er luid applaus.
- eigenwijs** ▶ Mijn zus is eigenwijs en luistert niet naar goede raad.

woorden net als bijzonder

spellingweter 26

- bijzonder** ▶ De trainer was bijzonder boos.

woorden net als middellijn

spellingweter 25

- de **middellijn** ▶ De bal ligt op de middellijn bij de start van de wedstrijd.
- misschien** ▶ Misschien mogen we straks wat langer buiten spelen.
- verrukkelijk** ▶ Dit gerecht is verrukkelijk.
- het **koninkrijk** ▶ De koning staat aan het hoofd van een koninkrijk.
- de **verrassing** ▶ De verrassing voor mijn verjaardag was geweldig!
- onmiddellijk** ▶ Kom onmiddellijk bij mij!

2 Noteer de woorden bij het juiste gezicht.
Zoek bij twijfel het woord op.

bijhouden - tijdelijk - eigenschap - mijnen - uitbreiding - bescheiden - seizoenen - verschijning -
koninkrijk - neiging

bijhouden

tijdelijk

mijnen

verschijning

koninkrijk

eigenschap

uitbreiding

bescheiden

seizoenen

neiging

3 Vul de woorden aan. Noteer de woorden in de zin.

- 1 b_ *ij* _zonderheid ▶ Lange files zijn geen *bijzonderheid* meer.
- 2 mi_ *ss* _chien ▶ Mijn broer zal morgen *misschien* opnieuw voetballen.
- 3 ve_ *rr* _oest ▶ Mijn sleutel viel in het water. Nu is hij *verroest*.
- 4 koni_ *nk* _rijk ▶ Is Luxemburg een *koninkrijk*?
- 5 onmi_ *dd* _e_ *ll* _ijk ▶ De politie stuurde *onmiddellijk* een ploeg ter plaatse.

4 Vul het ontbrekende woord in.

Ik twijfel. Fout? Verbeter.

- 1 Ik durf niet te bewegen. Ik durf me niet te *verroeren*. _____
- 2 Ik wist niets van dit feestje. Het was een *verrassing*. _____
- 3 Mijn broer verklapte mijn geheim. Hij heeft me *verraden*. _____
- 4 Ik zat te lang in bad. Mijn vingers zijn *verrimpeld*. _____
- 5 Die taart ziet er heerlijk uit en smaakt ook *verrukkelijk*. _____
- 6 Durf niet te bewegen. *Verroer* je niet. _____

5 Schrijf de zinnen over. Plaats aanhalingstekens, hoofdletters en leestekens waar nodig.

1 de juffrouw zegt wie laatst lacht, lacht het best

De juffrouw zegt: "Wie laatst lacht, lacht het best."

2 deze bloem is bijzonder zegt de clown

"Deze bloem is bijzonder", zegt de clown.

3 ga jij onmiddellijk slapen vraagt papa

"Ga jij onmiddellijk slapen?" vraagt papa.

6 4 de man in het circus roept iedereen van harte welkom

De man in het circus roept: "Iedereen van harte welkom!"

7 5 mama zegt soms ben jij een beetje eigenwijs

Mama zegt: "Soms ben jij een beetje eigenwijs."

6 Vul de tekst aan. Kies uit:

terrein – omheining – domein – ontdekkingsreis – Frankrijk – verblijf – litteken – verroeste –
drijfzand – verrassen **8** bevrijden – voorraad – bevrijdde – onmiddellijk

Tijdens mijn verblijf in Frankrijk beleefde ik een avontuur.

Ons hotel stond op een groot domein / terrein. Mijn ouders verboden me het terrein / domein te verlaten. 's Avonds had ik zin in een ontdekkingsreis. Ik

klom uit mijn raam. Ik klauterde over de poort, maar haperde aan de verroeste nagels van de omheining. Au! Dat wordt een litteken.

Ik liet me verrassen door alles wat op mijn pad kwam.

Maar omdat het donker was, kon ik niet goed zien waar ik liep.

Plots zat ik vast in drijfzand.

9 Onmiddellijk zakte ik tot mijn middel weg.

Ik probeerde mezelf te bevrijden maar dat lukte niet.

Wat als ik hier de hele nacht moest blijven?

Ik had geen voorraad eten mee. Ik riep zo hard ik kon.

Een wandelaar hoorde mij en bevrijdde mij.

Ik bedankte de man en liep snel naar het hotel terug. Wat een avontuur!

